

Brussel, 24 april 2025
(OR. en)

7947/25

JEUN 50
DISINFO 28
AUDIO 22
JAI 492

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Desinformatie, manipulatie en bedreigingen in cyberspace en de gevolgen daarvan voor het leven van jongeren - <i>Oriënterend debat</i>

De delegaties vinden in de bijlage een oriënterende nota van het voorzitterschap over bovengenoemd onderwerp, met het oog op het oriënterend debat in de Raad (Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport) op 12 mei 2025.

“Desinformatie, manipulatie en bedreigingen in cyberspace en de gevolgen daarvan voor het leven van jongeren”

De digitale transformatie van de samenleving biedt jongeren kansen, maar stelt hen ook voor uitdagingen. In heel Europa hebben digitale technologieën geleid tot veranderingen op het gebied van communicatie, onderwijs, toegang tot informatie en burgerparticipatie.

Deze vooruitgang bevordert het leren, de mondiale verbondenheid en de deelname aan verschillende aspecten van het leven, maar brengt ook aanzienlijke risico's met zich mee, met name in de vorm van desinformatie, informatiemanipulatie en onlinebedreigingen.

Desinformatie, oftewel het opzettelijk verspreiden van valse of misleidende inhoud, is een wijdverbreid probleem geworden en onlineplatforms fungeren hiervoor als belangrijke versterkers. Algoritmen die zijn ontworpen met het oog op zo veel mogelijk interactie, geven vaak voorrang aan sensationele inhoud boven juistheid, wat bijdraagt aan een omgeving waarin valse en schadelijke narratieven zich snel verspreiden.

Manipulatieve tactieken zoals algoritmische “targeting” en echokamers, in combinatie met het risico op het misbruik van generatieve AI-technologieën, maken deze uitdagingen des te groter. Jongeren krijgen vaak te maken met inhoud die hun bestaande overtuigingen en vooroordelen versterkt en zo hun blootstelling aan verschillende perspectieven beperkt. Deze digitale versnippering wakkert polarisering aan en verzwakt het maatschappelijk vertrouwen, wat geïnformeerde besluitvorming bemoeilijkt.

Deze trend ondermijnt het vertrouwen in de democratische instellingen, waardoor het voor jongeren moeilijk wordt om betrouwbare bronnen en gemanipuleerde en valse inhoud van elkaar te onderscheiden. Dit kan ernstige gevolgen hebben en de perceptie van kritieke kwesties zoals verkiezingen, klimaatverandering en de volksgezondheid beïnvloeden, hetgeen ertoe kan leiden dat jongeren zich niet langer betrokken voelen bij deze kwesties of online radicaliseren.

Naast desinformatie worden jongeren steeds meer geconfronteerd met de risico's van cyberpesten, haatzaaiende uitlatingen en onlineradicalisering. De anonimiteit van het internet vergemakkelijkt intimidatie en manipulatie met een minimale verantwoordingsplicht. Deze bedreigingen hebben een zware impact op de geestelijke gezondheid en dragen bij tot angstgevoelens, depressie en, in extreme gevallen, zelfbeschadiging.

Digitale uitsluiting verhoogt de kwetsbaarheid voor onlinedreigingen. Gelijke toegang tot hoogwaardige, informatieve digitale hulpmiddelen is van essentieel belang, met name voor jongeren met een maatschappelijk kwetsbare achtergrond. De inzet van de EU voor inclusie en gelijkheid moet zich ook uitstrekken tot initiatieven op het gebied van digitale geletterdheid, zodat alle jongeren zich veilig in de onlineomgeving kunnen bewegen en uitgerust zijn met het kritisch denkvermogen om online geïnformeerde keuzes te maken.

Om de democratische instellingen te versterken en ervoor te zorgen dat jongeren goed geïnformeerd zijn, is gecoördineerde actie op zowel het niveau van de lidstaten als op EU-niveau noodzakelijk. Initiatieven zoals het actieplan voor digitaal onderwijs (2021-2027), de komende routekaart voor de toekomst van digitaal onderwijs en digitale vaardigheden 2030, de EU-strategie voor een paraatheidsunie, het komende schild voor de Europese democratie, en het EU-actieplan tegen cyberpesten zijn onontbeerlijk om deze uitdagingen aan te pakken.

Verdere maatregelen zijn echter nodig om:

- jongeren toe te rusten met kritisch denkvermogen, digitale vaardigheden en mediageletterdheid;
- jeugdparticipatie bij het vormgeven van het nationaal en EU-beleid tegen online-informatiemanipulatie aan te moedigen;
- robuuste instrumenten op EU-niveau te ontwikkelen om jongeren weerbaarder te maken tegen desinformatie.

In het licht van het bovenstaande worden de ministers verzocht na te denken over de volgende oriënterende vragen. Gelieve uw bijdrage tot maximaal drie minuten te beperken.

1. *Hoe kunnen de lidstaten jongeren beter uitrusten met de digitale vaardigheden, het kritisch denkvermogen en de mediageletterdheid die nodig zijn om online-inhoud te beoordelen en weerbaarheid tegen desinformatie en manipulatie in de digitale omgeving op te bouwen?*
2. *Welke instrumenten en acties op EU-niveau kunnen de weerbaarheid van jongeren tegen online-desinformatie en -manipulatie vergroten, een positieve en verantwoorde omgang met digitale instrumenten bevorderen en hen beter voorbereiden op geïnformeerde en actieve democratische participatie in het digitale tijdperk?*